

Област Хасково

- ▶ Население (2021)
- ▶ Територия (кв.км)
- ▶ Брой на населените места
- ▶ Дял на населението в градовете (%)

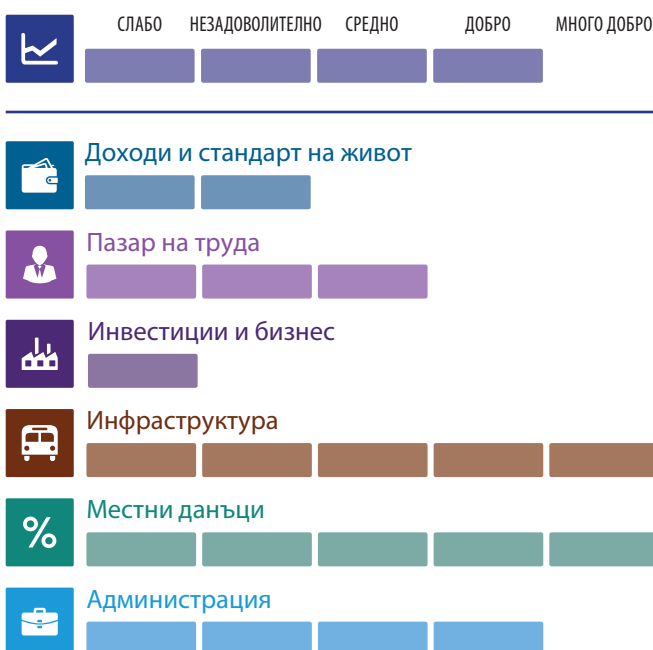
211 565
5533
261
72,2

Както стойността, така и ръстът на брутния вътрешен продукт на човек от населението в област Хасково са ниски. Бедността намалява, но все още е сравнително висока. И заетостта, и безработицата нарастват. Инвестиционната активност в областта остава слаба. Гъстотата на пътната и на железопътната мрежа е над средните стойности за страната. Равнищата на местните данъци в общините на територията на областта са близки, но под средните за страната. Самооценките на местните администрации за развитието на електронното правителство нарастват още и вече са трайно над средните за страната.

Естественят прираст в област Хасково е сравнително нисък, а населението продължава да застарява. Резултатите на учениците са ниски. Здравеопазването страда от недостиг на лекари и на болнични легла. Заболеваемостта и детската смъртност са относително ниски, а продължителността на живота – висока. Натовареността на наказателните съдии не е голяма, но това не се отразява на бързината на правораздаването. Област Хасково се нарежда в челната тройка в категорията, оценяваща околната среда. Културният живот и туризмът в областта са сравнително слабо застъпени.

ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ

ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ ■■■■■

Доходи и стандарт на живот ■■■

През 2021 г. както стойността, така и ръстът на brutния вътрешен продукт на човек от населението в област Хасково са ниски. БВП нараства с едва 8% (при 17% в страната), а стойността му вече е най-ниската в страната – 9,8 хил. лв. (при 20,2 хил. лв. в страната). Заплатите и пенсиите се увеличават, но също с бавен темп. Средната годишна брутна работна заплата на наетите по трудово и служебно правоотношение през 2021 г. е 12,9 хил. лв. (при 18,7 хил. лв. в страната). Средната месечна пенсия е 521 лв. (при 537 лв. в страната).

Коефициентът на Джини за доходно неравенство в областта е сравнително нисък и през 2022 година. Бедността намалява, но остава относително висока – 30,2% от населението живее под националната линия на бедност (при 22,9% в страната).

Пазар на труда ■■■■

Делът на трудоспособното население в областта намалява и продължава да е сравнително нисък – 56,3% (при 58,5% в страната). Икономическата активност нараства, но също остава ниска с коефициент от 69,2% (при 73,6% в страната). Това увеличение е съпроводено едновременно от ръст и на заетостта, и на безработицата. Коефициентът на заетост достига 68,5% (при 70,4% в страната), а този на безработицата – 6,4% (при 5,2% в страната).

Предизвикателства пред местния пазар на труда остават образователната структура на работната сила и застаряването на населението. Делът на висшите сред население то на 25–64 години през 2022 г. е 18,6% (при 29,8% в страната), а този на хората с основно и по-ниско образование – 20,1% (при 16,0% в страната). Коефициентът на демографско заместване като съотношение на населението на възраст 15–19 години към това на 60–64 години намалява до 63,5% (при 65,7% в страната). Това означава, че на всеки 100 души, на които им предстои да излязат от пазара на труда през следващите няколко години, съответстват 64 младежи, които ще се вляят в работната сила.

Инвестиции и бизнес ■■■

Инвестиционната активност в област Хасково остава слаба и през 2021 година. Броят на нефинансовите предприятия в областта е 52 на хиляда души (при 60 на хиляда души в страната). Разходите за придобиване на дълготрайни материални активи се повишават, но продължават да са ниски – 1,4 хил. лв. на човек от населението (при 3,1 хил. лв. на човек в страната). Преките чуждестранни инвестиции пък намаляват за втора поредна година и също остават много под средните за страната – 614 евро на човек (при 4,1 хил. евро на човек в страната). Тези индикатори предопределят и сравнително ограничени обем на произведената про-

дукция, въпреки че ръстът ѝ спрямо предходната година е значителен.

Усвояването на европейски средства също е сравнително слабо. Към 30 юни 2023 г. стойността на изплатените суми на бенефициенти по оперативните програми е 1910 лв. на човек, наполовина на средното в страната (2836 лв. на човек). В рамките на областта най-много средства усвоява община Свиленград.

Инфраструктура ■■■■■■■

Гъстотата на пътната и на железопътната мрежа в областта е над средните стойности за страната. По-голям от средния е и делът на автомагистралите и първокласните пътища – 21,5% (при 18,5% в страната) през 2022 година. Качеството на пътищата се повишава, но остава по-ниско от средното. През 2022 г. 39,5% от пътната настилка в областта е с добро качество (при 41,1% в страната).

Достъпът на домакинствата до интернет нараства през 2022 г. до 91,8% (при 87,3% в страната).

Местни данъци ■■■■■■■

Равнищата на местните данъци в общините на територията на областта, разглеждани в тази категория, са близки, но под средните за страната и през 2023 година. Почти равни на средните са данъците върху недвижимите нежилищни имоти на юридическите лица и върху превозните средства и леките автомобили. По-ниски пък остават данъците върху търговията на дребно (12,84 лв. на кв. м при 13,04 лв. на кв. м в страната), върху прехвърлянето на собственост (2,61% при 2,76% в страната) и върху таксиметровия превоз (312 лв. при 471 лв. в страната). В рамките на областта най-ниски са средните данъци в общините Симеоновград и Ивайловград, а най-високи – в общините Маджарово и Хасково.

Администрация ■■■■■■■

През 2023 г. самооценките на местните администрации за развитието на електронното правителство нарастват още и вече са трайно над средните за страната. Самооценката за предоставянето на административни услуги на „едно гише“ също е сравнително висока. Рейтингът за активна прозрачност на органите на местното самоуправление остава по-висок от средния – 72,4% в областта при 70,3% в страната.

Делът на собствените от общите приходи на общините в областта през 2022 г. е 24,5% (при 29,0% в страната), а покритието на общинските разходи с местни приходи – 72,6% (при 84,2% в страната).

СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ ■■■■

Демография ■■■■

Естественят прираст в областта е сравнително нисък с коефициент от -12,6‰ (при -9,7‰ в страната). Коефициентът на механичен прираст също е отрицателен с коефициент от -1,5‰.

Населението на областта продължава да застарява. Коефициентът на възрастова зависимост като съотношение на населението на над 65 години към това на 0-14 години достига 179,7% (при 165,9% в страната), а към това на 15-64 години - 42,0% (при 37,7% в страната) през 2022 година.

Делът на градското население е съизмерим със средния за страната (72,2% при 73,6% в страната), но гъстотата му е сравнително ниска - 968 души на кв. км (при 1404 души на кв. км в страната).

Образование ■■■■

Обхватът на системата на училищното образование в областта нараства, но се отдалечава от средния, който се увеличава по-бързо. Коефициентът на записване на населението в V-VII клас през 2022 г. е 86,1% (при 90,7% в страната). Делът на второгодниците е над средния, макар и с малко. Съответствието между професионалното образование и профила на местната икономика е на сравнително високо ниво заради големия дял и на учащите, и на заетите с професионална квалификация в сектора на преработващата промишленост и заради малкия им дял в строителството.

Резултатите на учениците от областта са ниски и през 2023 година. Успехът на националното външно оценяване по математика след VII клас е 31,5 т. (при 35,3 т. в страната). Средната оценка на учениците от областта на матурата по български език и литература е „Добър“ 3,72 (при „Добър“ 3,93 в страната), а делът на слабите оценки намалява значително, въпреки че остава сравнително висок - 22,2% (при 17,9% в страната).

Здравеопазване ■■■■

Здравеопазването в област Хасково страда от недостиг на лекари и на болнични легла. Броят на лекарите (както общопрактикуващи, така и специалисти) е по-нисък от средния за страната. В областта има един общопрактикуващ лекар на 1849 души (при 1678 души на лекар в страната). Броят на леглата в местните многопрофилни болници остава изключително нисък - 3,8 легла на хиляда души от населението (при 5,9 на хиляда души в страната).

Заболеемостта и детската смъртност са относително ниски, а продължителността на живота - сравнително висока. Средната продължителност на живота е 72,5 години (при 71,9 години в страната). Броят на преминалите за лечение болни е 165 на хиляда души от населението (при 235 на хиляда души в страната), което вероятно означава, че населението търси здравни грижи извън рамките на областта предвид ограничения брой лекари и болнични легла.

Делът на здравноосигурените в областта се повишава и през 2022 г. е равен на средния за страната - 93,5%.

Ред и сигурност ■■■■■■

Натовареността на наказателните съдии в областта остава ниска и през 2022 г. (8,6 дела месечно на съдия при 10,1 в страната), въпреки че това не се отразява на бързината на правораздаването. Делът на делата, приключили в 3-месечен срок, леко се повишава до 89% и се изравнява със средния, а този на висящите дела остава 9% (при 12% в страната).

Броят на престъпленията в областта се повишава, но остава по-нисък от средния в страната, а разкриваемостта им е значително по-висока. През 2022 г. регистрираните престъпления срещу личността и собствеността са 10,5 на хиляда души от населението (при 11,6 на хиляда души в страната). Разкритите престъпления са 60% (при 49% в страната).

Околна среда ■■■■■■

Област Хасково се нарежда в челната тройка (след областите Смолян и Пазарджик) в категорията, оценяваща околната среда. Високата оценка на областта се дължи основно на сравнително ниския обем на образуванието битови отпадъци и управлението им. През 2021 г. в областта са образувани 319 кг отпадъци на човек (при 445 кг на човек в страната), а 98% от тях се предават за третиране и рециклиране (при 74% в страната).

Няма значими промени в дела на населението с достъп до обществена канализация, като през 2021 г. той е 71,3% (при 74,8% в страната). Делът на домакинствата, чиято канализация е свързана с пречиствателна станция, е 53,2% (при 66,8% в страната).

Делът на горската територия е близък до средния за страната - 32% в областта при 33% в страната, но нарушената територия е значително по-ограничена - 0,15% в областта при 0,43% в страната през 2022 година.

Култура и туризъм ■■■■

Културният живот в област Хасково е сравнително слабо застъпен. Въпреки че през 2022 г. в страната се забелязва ръст на посещенията на културни мероприятия след сериозния спад през 2020 г. (поради ограниченията във връзка с пандемията), в Хасково дори има понижение по някои показатели. Посещенията в кината намаляват до 51 на хиляда души от населението (при 590 на хиляда души в страната), а в библиотеките - до 211 на хиляда души (при 584 на хиляда души в страната).

Туризмът също не е особено интензивен, въпреки че именно Хасково е областта с най-висок дял на наетите в сектора на културата, спорта и развлеченията - 2,41% (при 1,02% в страната). Броят на леглата в местата за настаняване в областта достига 13 на хиляда души (при 55 на хиляда души в страната), а реализираните нощувки - 900 на хиляда души (при 3739 на хиляда души в страната).

Ключови показатели за област Хасково

Индикатори на икономическото развитие	2020	2021	2022	Средно за страната
БВП на човек от населението (лв., текущи цени)	9100	9817	n.a.	20 212
Средна годишна брутна заплата на нает (лв.)	11 642	12 906	n.a.	18 733
Относителен дял на бедните спрямо линията на бедност за страната (%)	38,9	32,9	30,2	22,9
Дял на населението в трудоспособна възраст (%)	57,9	58,1	56,3	58,5
Коефициент на заетост на населението на 15–64 години (%)	67,4	66,3	68,5	70,4
Коефициент на безработица на населението на 15 и повече години (%)	7,7	5,7	6,4	5,2
Дял на населението с основно и по-ниско образование, 25–64 години (%)	25,8	19,9	20,1	16,0
Дял на населението с висше образование, 25–64 години (%)	17,8	18,5	18,6	29,8
Произведена продукция (лв./човек)	11 793	14 447	n.a.	31 242
Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи (лв./човек)	1230	1399	n.a.	3097
Преки чуждестранни инвестиции в предприятията от нефинансовия сектор с натрупване (евро/човек)	794	614	n.a.	4098
Дял на домакинствата с достъп до интернет (%)	78,6	81,1	91,8	87,3
Дял на пътната настилка в добро състояние (%)	36,0	38,9	39,5	41,1
Покритие на общинските разходи с местни приходи (%)	80,8	79,8	72,6	84,2
Рейтинг за активна прозрачност на ПДИ за органите на местното самоуправление (%)*	73,7	72,2	72,4	70,3

Индикатори на социалното развитие	2020	2021	2022	Средно за страната
Коефициент на естествен прираст на населението (‰)	n.a.	n.a.	-12,6	-9,7
Коефициент на механичен прираст на населението (‰)	n.a.	n.a.	-1,5	4,2
Среден успех от матурите по БЕЛ**	4,00	3,62	3,72	3,93
Среден успех на изпита по математика след VII клас (в точки)**	32,4	29,4	31,5	35,3
Нетен коефициент на записване на населението в V–VII клас (%)	84,9	85,6	86,1	90,7
Средна продължителност на живота (години)***	74,3	73,1	72,5	71,9
Дял на здравноосигурените лица (%)	89,2	89,6	93,5	93,5
Население на един общопрактикуващ лекар (брой)	1871	1932	1849	1678
Регистрирани престъпления срещу личността и собствеността на хиляда души (брой)	9,9	9,1	10,5	11,6
Дял на висящите наказателни дела (%)	13,5	9,0	8,9	11,6
Дял на населението с достъп до обществена канализация (%)	72,3	71,3	n.a.	74,8
Образувани битови отпадъци на глава от населението (кг/човек/година)	303	319	n.a.	445
Дял от битовите отпадъци, предадени за третиране и рециклиране (%)	99,4	98,3	n.a.	74,0
Посещения в кината на хиляда души от населението	13	91	51	590
Реализирани нощувки в местата за настаняване на хиляда души (брой)	372	501	900	3739

* Данните за 2022 г. са включени в изследването от 2023 година. Същото важи и за предходните години.

** Данните се отнасят за учебната 2022/23 година, а матурите са проведени през 2023 година. Същото важи и за предходните години.

*** Данните са за тригодишни периоди и се обновяват всяка година.